

Jacek Trznadel

"Jednostka i grupa w powieści", Michel Butor, "Nurt", nr 5 (1970) : [recenzja]

Biuletyn Polonistyczny 13/39, 123

1970

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

/I/ WIERZBICKA Anna: Medytacje semantyczne. Jak ludzie opisują uczucia. "Miesięcznik Literacki" R. V: 1970, nr 5 s. 100-103; Czy wiesz, co czujesz? Tamże, nr 6 s. 120-122; Medytacje semantyczne. O strachu. Tamże, nr 7 s. 102-106.

Trzy kolejne szkice z dziedziny semantyki wyjaśniające znaczenia słów i zwrotów językowych, zgrupowanych wokół jednego tematu: nazywania uczuć, stanów emocjonalnych i wolicjonalnych. Sparafrazowanie znaczeń poszczególnych słów, tzn. sprowadzenie ich do elementarnej postaci o charakterze zdaniowym /np. "interesować się" - chęć wiedzieć, element pragnienia i woli/ pozwala autorce wyjaśnić - zarazem - treść naszych myśli. A zatem z natury przedmiotu wynika, że zajmując się semantyką wglądamy nie tylko w to, co jest na zewnątrz nas, w znaczenia słów, ale również we własne myśli. Autorka posługuje się zarówno badaniem ściśle obiektywnym i naukowym, jak również intuicją i introspekcją.

BF/39

E.Sz.

/I/ BUTOR Michel: Jednostka i grupa w powieści. Tłum. J.Guze. "Nurt" 1970 nr 5 s. 35-39.

Fragment eseju z tomu "Repertoire" /Paryż 1969/. Autor próbuje dać historyczną teorię rozwoju form powieściowych. Obok opisu modelowego wprowadza czynnik genezy, wychodząc od dynamicznej wizji historyczno-socjologicznej. Tak np. wprowadzenie postaci "parweniusza" do powieści XIX-wiecznej nazywa hierarchią utajoną w stosunku do hierarchii jasnej, wychodząc w tym określeniu od historycznego znaczenia mieszczństwa - potęgi istotnej, wobec arystokracji - potęgi formalnej. Komplikowanie się form społecznych oraz form rozumienia życia prowadzi, wedle autora, do zaniku konstrukcji "linearnej" w powieści XIX-wiecznej i do powstawania konstrukcji "polifonicznych".

BP/39

J.T.